

Kees van Wijk: 'Al twaalf jaar zo weinig mogelijk fosfaat in het aangekochte krachtvoer'

Mineralenmeester

Meester in mineralen; deze bijnaam verdient Kees van Wijk uit Waardenburg ondertussen wel. Al jaren loopt zijn intensieve bedrijf voorop als het om mineralenmanagement gaat. Het fosforgehalte beperkt hij al twaalf jaar tot een minimum.

tekst **Alice Booij**

De cijfers die Kees en Jannie van Wijk uit Waardenburg realiseren, spreken tot de verbeelding. Met ruim één miljoen kilo melk op 40 hectare grond hebben ze een intensiteit van zo'n 25.000 kilo melk per hectare. Toch weten ze de overschotten aan stikstof en fosfaat tot een minimum te beperken en realiseren ze een melkgift rond de 9500 liter per koe.

Doordat de melkveehouders meedoen in een proef met Koeien & Kansen rondom het gebruik van dunne mestfractie, mogen ze van het ministerie van LNV (tot 2013) 63 kilo stikstof per hectare meer aan dierlijke mest inzetten in de vorm van dunne fractie. Dit is bovenop de 'gewone' derogatie van 250 kilo stikstof uit dierlijke mest. 'Het betekent dat we geen mest hoeven af te voeren en minder dan 100 kilo zuivere stikstof per hectare in de vorm van kunstmest aanvoeren', aldus Kees van Wijk.

Minder fosfaatkrachtvoer

De focus bij de mineralenaanpak lag in eerste instantie op stikstof. 'We wilden de eindnormen voor de mineralenbalans halen zonder grond aan te kopen', zegt Van Wijk. De fosfaatoverschotten gingen in de 'sลิปstream' mee naar beneden. 'Onze grond heeft een gemiddeld percentage afslibbaar van 85, dus dan moet je er nog meer op letten.' Van Wijk voert daarom al twaalf jaar krachtvoer met een lager fosforgehalte. 'De meeste melkveehouders werken nog met krachtvoer dat 5,5 gram fosfor bevat, wij werken met 3,6 gram, ruim 35 procent minder. Het scheelt in ons geval duizenden euro's aan mestafzet.'

Bij het aankoopbeleid van voedermiddelen houdt Van Wijk ook rekening met het fosforgehalte. 'Bierbostel vind ik

prachtig voer, maar het bevat te veel fosfor. Onze voorkeur gaat uit naar bijvoorbeeld aardappelpersvezel naast mais.' Daarbij is het aandeel mais in het rantsoen met globaal 60 procent behoorlijk hoog, zo voegt hij toe. 'Aan de ene kant weet je dat er weinig mineralen in het rantsoen zitten, aan de andere kant maakt mais het ook makkelijker om de normen te halen. Wanneer er alleen gras of graskuil in het rantsoen zit, zit er in het basisrantsoen al een flinke portie stikstof en fosfaat.'

Overigens ging het niet altijd goed. Van Wijk liep tegen de grenzen aan toen hij een ureumgehalte van vijf haalde en het

ruweiwitgehalte in het rantsoen bij de koeien op 12,5 procent zat. 'De vruchtbaarheid en het eiwitgehalte gingen onderuit en de algemene gezondheid van de koeien werd minder.'

Fosfaat hebben koeien gewoon nodig, zo weet hij inmiddels uit ervaring. 'Maar het kan echt met minder. Zorg voor minimaal jongvee', geeft hij als advies. 'En wanneer je intensief boert, dan is de invloed van fosfaat in het krachtvoer groot.' Zijn advies is dan ook: 'Confronteer je veevoerleverancier er gewoon mee dat je voer wilt met minder fosfor. Die kan het produceren, maar je moet het als klant wel aangeven.'

Ook in het geval van Van Wijk hangt er een zwaarder kostenplaatje aan zijn krachtvoer. 'Het is een simpele keuze: duurder krachtvoer of meer mestafzet. Het is een economische afweging.'

Probleemgeval wordt voorloper

Van Wijk kiest ervoor om zo veel mogelijk mest 'thuis' te houden. 'Dat levert organische stof. Ik ben geen milieuman, maar drijfmest afvoeren en kunstmest aankopen vind ik gek.'

Al met al is Van Wijk van 'probleemgeval' rondom de mestwetgeving voorloper geworden. De veehouder typeert de veranderingen die op het bedrijf zijn doorgevoerd: 'In 1990 was het overschot per ton melk tweemaal zo groot als nu de aanvoer. Wij hebben geleerd dat er meer mogelijk is dan je in eerste instantie denkt.'

Kees van Wijk: 'Confronteer je voerleverancier ermee dat je voer wilt met minder fosfor'

